

Sygnatura akt VI Ka 840/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **15 października 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Piotr Mika

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale Agnieszki Kowalczyk Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2019 r.

sprawy **L. Z.** ur. (...) w W.,

syna J. i T.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 4 kwietnia 2019 r. sygnatura akt IX K 1058/17

na mocy art. 437 kpk i art. 439 § 1 pkt 10 kpk

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. I. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt VI Ka 840/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2019 roku w sprawie o sygn.. IX K 1058/17 Sąd Rejonowy w Gliwicach:

1. oskarżonego L. Z. uznał za winnego tego, że w dniu 25 lutego 2010 roku w G., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, z góry powziętym zamiarem, będąc prezesem zarządu Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z/s w J., doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Przedsiębiorstwo (...) z G., poprzez wprowadzenie w błąd H. T. co do zamiaru uregulowania płatności za fakturę VAT nr (...) z dnia 25 lutego 2010 roku z tytułu zamówienia rozdzielacza jazdy (...), czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 11956 złotych H. T., tj. czynu stanowiącego występki z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu skazuje oskarżonego na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wywiódł oskarżony, który zaskarżył wyrok w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu z uwagi na zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., a więc sytuacji w której oskarżony w postępowaniu sądowym nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 79 § 1 i 2 k.p.k.

W toku postępowania sąd I instancji powziął wątpliwości w kwestii, czy zdolność oskarżonego do rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem nie była w czasie popełnienia tego czynu wyłączona lub w znacznym stopniu ograniczona, jak też czy stan zdrowia psychicznego oskarżonego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny i postanowieniem z dnia 31 października 2018 roku dopuścił dowód z opinii sądowo-psychiatrycznej. Opinia biegłych została dołączona do akt sprawy w dniu 21 lutego 2019 roku. W dniu 7 marca 2019 roku sąd poinformowany został o wypowiedzeniu przez adw. L. G. w dniu 5 marca 2019 roku stosunku obrończego, informując, że zgodnie z obowiązkiem ustawowym będzie pełnił obowiązki obrońcy jeszcze przez dwa tygodnie. Kolejny termin rozprawy wyznaczony został wcześniej na dzień 26 marca 2019 roku. Na terminie tym oskarżony wystąpił już bez obrońcy, a sąd po oddaleniu wniosków dowodowych oskarżonego zamknął przewód sądowy i po odroczeniu wydania wyroku ogłosił zaskarżone orzeczenie w dniu 4 kwietnia 2019 roku. Stwierdzić należy, że po wpłynięciu do sądu opinii sądowo-psychiatrycznej sąd I instancji nie wydał wymaganego zgodnie z przepisem art. 79 § 4 k.p.k. orzeczenia, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy.

W ocenie sądu odwoławczego brak rozstrzygnięcia w przedmiocie uznania udziału obrońcy w postępowania za nieobowiązkowy sprawił, że obrona obligatoryjna wynikająca z powzięcia przez sąd uzasadnionych wątpliwości o których mowa w art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. nie ustała, a przeprowadzenie postępowania na rozprawie w dniu 26 marca 2019 roku bez udziału obrońcy stanowiło uchybienie, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. W tym względzie sąd odwoławczy przyjmuje jako własne poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w orzeczeniach jakie zapadły przed tym sądem w sprawach V KK 450/17, V KK 506/17, III KK 662/2018 i V KK 121/2018. Zgodnie z nimi w stanie prawnym obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. sama treść opinii biegłych lekarzy psychiatrów o braku okoliczności wymienionych w art. 31 § 1 i 2 k.k. decydowała o ustaniu obrony obligatoryjnej, a tylko decyzja sądu mogła ten stan obligatoryjnej obrony przywrócić, zaś od dnia 1 lipca 2015 r. obrona obligatoryjna w wypadkach wskazanych w art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. ustaje dopiero z chwilą wydania przez sąd postanowienia, że udział obrońcy nie jest obowiązkowy (art. 79 § 4 k.p.k.). Stylistyka przepisu art. 79 § 4 k.p.k. od dnia 1 lipca 2015 r., w porównaniu z tym, jaką treść miał ten przepis poprzednio, jak też gwarancyjny charakter tego unormowania w zakresie prawa oskarżonego do korzystania z obrony (art. 6 k.p.k.), nie pozwala na aprobatę stanowiska, że niewydanie takiego postanowienia przez sąd oznacza w istocie, iż postanowienie takie zostało wydane w sposób dorozumiany.

Wobec stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej zgodnie z art. 37 § 2 zd. 2 k.p.k. konieczne stało się uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

Procedując powtórnie sąd meriti w pierwszym rzędzie rozstrzygnie, czy wobec treści opinii wydanej w tej sprawie przez biegłych lekarzy psychiatrów oskarżony może prowadzić obronę w sposób samodzielny oraz rozsądny, a w wypadku pozytywnej odpowiedzi na tak postawione pytanie (orzeknie w trybie art. 79 § 4 zd. 1 k.p.k., czy udział obrońcy w przedmiotowej sprawie jest obowiązkowy).